

Názov organizácie: „Kvapka Rajeckej doliny n. o.“
Právna forma: Nezisková organizácia poskytujúca všeobecne prospešné služby
Sídlo: 013 15 Rajecká Lesná 1
IČO: 54293588
DIČ: 2121768220
Registrový úrad: Okresný úrad Žilina
Registračné číslo: NO-8/21
Dátum vzniku: 09.12.2021

VÝROČNÁ SPRÁVA ZA ROK 2024

1. ZHRNUTIE ČINNOSTI NEZISKOVEJ ORGANIZÁCIE ZA R. 2024

Nezisková organizácia „Kvapka Rajeckej doliny n. o.“ bola založená s cieľom poskytovania všeobecne prospešných služieb, najmä v oblasti

1. služieb na podporu regionálneho rozvoja a zamestnanosti primárne formou:

- a. poskytovania systému hodnotenia potvrdzujúcim pôvod a kvalitu tovarov a služieb, zabezpečený ako systém označovania, formou ochrannej známky, ako podpora miestnych podnikateľov v regióne Rajeckej doliny,
- b. organizovania workshopov, seminárov, kurzov a know-how pre začínajúcich pestovateľom bylín v regióne Rajeckej doliny,
- c. organizácie vzdelávacích prednášok a praktických ukážok tradičného včelárstva a odborného poradenstva pre začínajúcich i pokročilých včelárov v regióne Rajeckej doliny,
- d. propagačných činností organizovania vzdelávaco-zábavných podujatí a publikačnej činnosti pre mládež a dospelých s tematikou včelárstva a bylinkárstva za účelom podpory miestnych podnikateľov v regióne Rajeckej doliny.

2. služieb v oblasti tvorby a ochrany životného prostredia a ochrany zdravia obyvateľstva prostredníctvom:

- a. monitoringu, poradenstva a aktívneho zapájania sa do riešenia problémov formou dobrovoľníctva pri riešení regionálnych problémov v oblasti tvorby a ochrany životného prostredia a ochrany zdravia obyvateľstva, primárne v oblasti odpadového hospodárstva a kanalizácií cestou spolupráce s miestnymi samosprávami,
- b. organizovania podujatí a programov s ekologickým zameraním, primárne za účelom ochrany vody, vodných tokov a ich okolia s cieľom pozitívnej zmeny v oblasti životného prostredia a jeho ochrany.

3. služieb v oblasti vzdelávania, výchovy a rozvoja telesnej kultúry, primárne prostredníctvom vzdelávania v oblasti ekologického hospodárstva:

- a. vytváranie vzdelávacích programov pre kurzy pre základné a stredné školy a organizovanie kurzov s cieľom pozitívne ovplyvniť environmentálne postoje a znalosti mládeže,
- b. organizovanie seminárov, školení, kurzov a propagačných materiálov s cieľom pozitívne ovplyvniť environmentálne postoje a znalosti spoločnosti.

V uplynulom roku sa nezisková organizácia zamerala predovšetkým na aktivity v oblasti opatrení na ochranu vody. Vykonávané činnosti možno rozdeliť do niekoľkých oblastí:

1. Príprava

V roku 2024 Kvapka Rajecká dolina uskutočnila svoju doteraz najväčšiu realizáciu v lesných a mokradových biotopoch. Predchádzala tomu séria rokovaní s vlastníkmi pozemkov - konkrétne s Lesmi SR, š. p., Urbárskym spolumajiteľstvom, Pozemkovým spoločenstvom Rajecká Lesná, obcami Fačkov, Rajecká Lesná a Čičmany. Kvapka nadviazala užšiu spoluprácu aj s novými realizačnými partnermi, a to s BROZ - ochranárskym združením a OOCR Rajecká dolina (bližšie popísané v realizácii).

2. Výskum

Kvapka spolupracuje s Ostravskou univerzitou na kvantifikácii odtoku vody z lesnej cesty. Koncom roka 2023 bol Parshallov žľab (prietokomer pre odtok z lesných ciest) premiestnený z lokality Rybná do lokality Fačkov. Na základe predchádzajúcej rekognoskácie cesta nevykazovala známky povrchového odtoku, je primerane prístupná a je na nej telefónny signál. Preto sa javila ako ideálne miesto na monitorovanie.

Na jar 2024 bol na lokalitu pridaný zrážkomer a fotovoltacké nabíjanie dataloggeru a v lete bol doplnený diaľkový prenos dát. Bohužiaľ, prevádzku žľabu sprevádzali problémy. Na začiatku roka sa vyskytol problém so zaznamenávaním nameraných údajov. Datalogger nezaznamenával údaje správne. Hlavným problémom sa však ukázala byť erózia na ceste. Pravdepodobne len jeden prejazd lesnej techniky spôsobil začiatok menšej erózie na ceste. Táto erózia nie je veľmi významná z hľadiska degradácie cesty, ale stačí na znehodnotenie merania žľabu. Žľab sa počas odtokových udalostí začal zanášať jemným materiálom, čo znemožnilo rozumnú kvantifikáciu odtoku. Preto sa, žiaľ, nedá povedať, koľko vody odteklo po lesnej ceste. Vďaka nainštalovanému zrážkomernému zariadeniu však možno vyčíslieť iné množstvá. V prípade len čiastočne zaneseného žľabu je možné z hydrogramov usúdiť, či počas dažďa došlo k odtoku. Vyhodnotenie údajov sa preto zameriava na zrážkovú udalosť a možný výskyt odtoku.

Napriek problémom s meraním výsledky poskytujú dôležité poznatky o procese povrchového odtoku na lesných cestách. Minimálny objem zrážok, ktorý spôsobil povrchový odtok, je len 1,4 mm. Čo je veľmi malý objem. Reprezentatívnejší priemer by však bol 4,3 mm. Aj tento objem je však stále pomerne malý. Ak to dáme do súvislosti s objemom zrážok, ktoré nespôsobili povrchový odtok, vidíme priemernú hodnotu 2,2 mm. Môžeme teda očakávať, že v týchto konkrétnych podmienkach sa povrchový odtok bežne začína pri zrážkach s priemerom okolo 3 mm. Výsledky teda naznačujú, že aj pomerne malé objemy zrážok a relatívne nízke intenzity v týchto podmienkach spôsobujú povrchový odtok. To poukazuje na potrebu opatrení na zadržiavanie vody na používaných lesných cestách.

V spolupráci s Žilinská univerzita v Žiline (Stavebná fakulta, Katedra geodézie) sme pracovali na zdokonalení metódy výpočtu zadržanej vody v krajine s využitím moderných technológií DPZ, LIDAR a GIS.

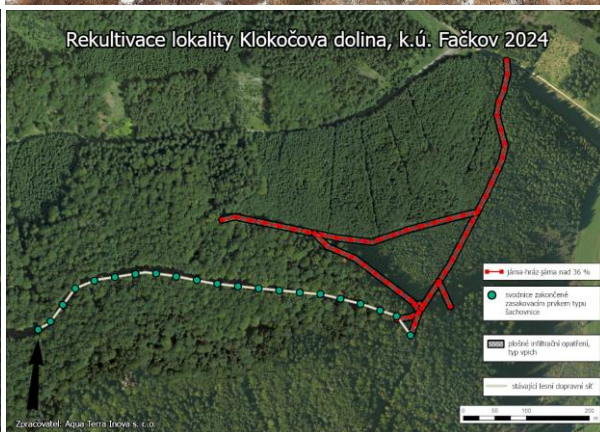
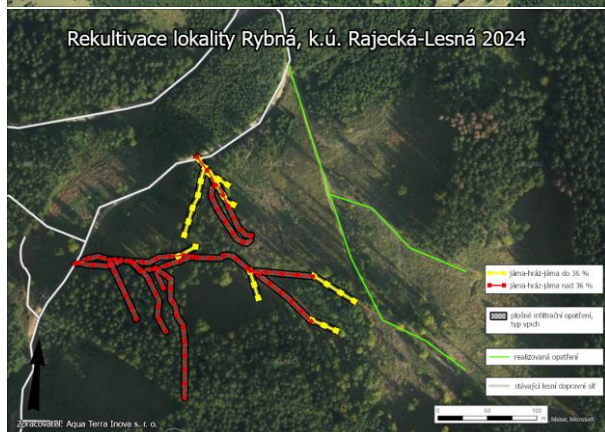
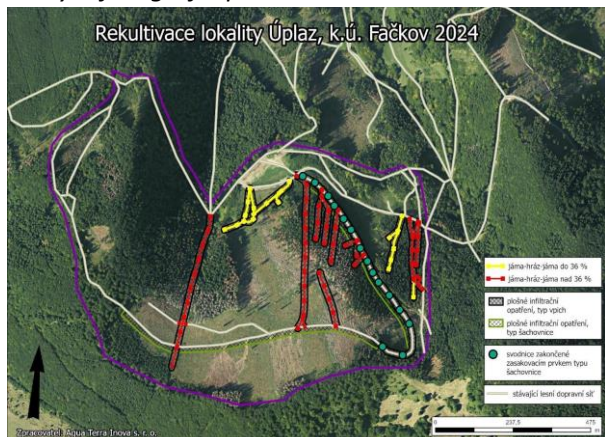
3. Realizácia

Ako už bolo spomenuté vyššie, v roku 2024 Kvapka uskutočnila svoje doteraz najväčšie realizácie. V prípade lesných pozemkov sa celkovo realizovali rekultivácie približovacích liniek metódou jama-

hradza-jama (5,34 km), rekultivácie šachovnicovým spôsobom (45 ks), zemné svodnice ukončené šachovnicovým prvkom (14 ks), zemné svodnice (20 ks). Projekty sa realizovali v lokalitách: Rybná, Klokočova dolina, Úplaz, a to v katastroch obcí Rajecská Lesná, Fačkov a Čičmany.

Plány a fotografie procesu realizácie:

Na realizáciu mokradí a lesných poldrov bola nakoniec vybraná lokalita Veľký úsyp - Pliesko, kde bolo vytvorených päť prietochných tóní s celkovou plochou 197 m² a revitalizované koryto vodného toku s celkovou dĺžkou 50 m. Ďalej lokalita Veľký úsyp - Utržisko, kde bolo realizovaných šesť polopriechných hrádz z spevnených drevom a kameňmi a vyrúbané dreviny o celkovej ploche 469 m². Tieto dve realizácie sa uskutočnili na pozemkoch urbárskeho spolumajiteľstva Rajecká Lesná. Treťou a poslednou lokalitou realizácie „mokradí“ boli Jamy, kde boli realizované dve prietochné a jedna neprietochná tôňa s celkovou rozlohou 270 m². Na zlepšenie zadržiavania vody sa na spevnenie okolia jazierok použilo 60 ton dovezeného ílu.

Jesenné realizácie boli možné vďaka skvelej spolupráci s partnermi z LESY Slovenskej republiky, Urbárske spolumajiteľstvo Rajecká Lesná, Obec Fačkov a našim skvelým realizačným tímom z ADAPTO.space, Aquainova a TEON STAV.

Poslednou terénnou realizáciou v roku 2024 bola obnova mokrade v Čičmanoch. Táto unikátna mokraď bola dlhé roky neudržiavaná. Kvapka v spolupráci s BROZ - ochranným združením (realizátor) zabezpečila kosenie mokrade v celej jej ploche. Súčasťou tejto realizácie manažmentu bol aj workshop o význame mokradí pre verejnosť „Každá kvapka sa počíta“ (24. 10.) a dobrovoľnícka akcia na odstránenie pokosenej biomasy (7. 9.), na ktorej spolupracovala Kvapka a OOCR Rajecká dolina.

Plány a fotografie procesu realizácie:

4. Rajecký park

Kvapka sa podieľala na tvorbe krajinárskej štúdie "Rajecký park", ktorá navrhuje oddychovú zónu pri areáli firmy Kofola v Rajeckej Lesnej. Štúdia zahŕňa priestorovú kompozíciu, funkčné a prevádzkové riešenia územia, prepojenie s aktivitami Kvapky a značky Rajec, ako aj návrh etapizovanej realizácie s dôrazom na udržateľnosť a rešpekt k okolitej krajine. Jej spracovateľom je firma ADAPTO.space, objednávateľom je spoločnosť Kofola Československo a.s.

5. Propagácia

V roku 2024 sme sa intenzívne venovali propagácii aktivít Kvapky a zvyšovaniu povedomia o význame vodozádržných opatrení. V júli sme zorganizovali press trip do Rajčianskej doliny pre české médiá, z ktorého vzniklo niekoľko článkov. V októbri sme privítali slovenské médiá na lokalite Úplaz, kde prebiehala realizácia opatrení (pozri kapitolu 4). Výstupy z týchto návštev boli výrazné: podľa analýzy zaznamenali médiá spolu 37 výstupov s odhadovanou mediálnou hodnotou 295 000 eur a zásahom 3,7 milióna respondentov.

Na sociálnych sieťach sme počas roka publikovali 32 príspevkov na [Facebooku](#) a 6 na [Instagrame](#). Aktualizovali sme aj informácie na [webovej stránke](#) našej organizácie vrátane pridania funkcie, ktorá zdieľa najnovšie príspevky na Facebooku.

Zároveň sme komunikovali s verejnosťou aj prostredníctvom osobných stretnutí – pripravili sme workshop v rámci programu Creative Europe Land Transitions, zúčastnili sme sa školského podujatia Green Fest v Žiline a v Čičmanoch sme prednášali o vodozádržných opatreniach.

Na konci roka sme vydali nástenný kalendár na rok 2025, ktorý predstavuje realizované vodozádržné opatrenia a zároveň približuje dôvody, prečo sa tejto téme v Rajeckej doline venujeme.

6. Orgány neziskovej organizácie

V zložení orgánov neziskovej organizácie (správna rada, riaditeľ, revízor) došlo k zmene, správna rada v roku 2023 zvolila Mgr. Anetu Valasovú na pozíciu riaditeľky, zmena zápisu v registri bola vykonaná v priebehu roka 2024.

Rozhodnutím správnej rady Kvapky Rajeckej doliny z 24. 4. došlo k zlúčeniu neziskovej organizácie „Kvapka Rajeckej doliny n. o.“ s neziskovou organizáciou Civitas Europa, ktorá sa zlúčením zrušila.

7. VÝNOSY A NÁKLADY neziskovej organizácie

Výnosy za r. 2024	215 439,22,- EUR
Náklady za r. 2024	215 148,22,- EUR
Výsledok hospodárenia za r. 2024 pred zdanením	291,00,- EUR
Výsledok hospodárenia za r. 2024 po zdanení	291,00,- EUR

Nezisková organizácia eviduje k 31.12.2024 pohľadávky v sume 0,00 € a záväzky v sume 82 260,45 € voči fyzickým ev. právnickým osobám.

Ročná účtovná závierka je nedeliteľnou prílohou tejto výročnej správy.

8. Záver

Rok 2024 bol pre Kvapku rokom doteraz najväčších terénnych realizácií, posilnených partnerstiev a rozšírení výskumu. Naše zásahy v lesných a mokraďových biotopoch významne prispeli k zadržiavaniu vody v krajine, obnovili prírodné procesy a ukázali, že aj v malom regióne možno robiť veľké zmeny.

Napriek technickým výzvam vo výskume a obmedzeným kapacitám tímu sme ukázali, že kombinácia odbornosti, spolupráce a odhodlania prináša reálne výsledky. Veľmi si vážime dôveru všetkých partnerov, obcí, odborných tímov a dobrovoľníkov, ktorí prispeli k spoločnému dielu.

Sme presvedčení, že každá kvapka sa počíta – nielen v krajine, ale aj v práci, ktorú robíme. V roku 2025 chceme na tieto základy nadviazať: realizovať opatrenia na zadržiavanie vody na nových miestach, posilniť spoluprácu so školami a komunitami a prehĺbiť výskum vplyvu opatrení na krajinu.

Za správnosť vyhotovenia tejto výročnej správy zodpovedá riaditeľka neziskovej organizácie.

V Rajeckej Lesnej, dňa 30. 05. 2025

Prílohy:

1) Ročná účtovná závierka